

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **E. Ch. N.**, zastoupená JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 21, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 6. 2022, č. j. 41 Az 30/2021 - 26,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 7. 2021, č. j. OAM-455/ZA-ZA11-K03-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou krajský soud výše uvedeným rozsudkem zamítl.

[2] Z hlediska skutkového stavu věci vycházel krajský soud ze zjištění, že žalobkyně, občanka Nigérie, křesťanka, žije v České republice od roku 2011. Do roku 2015 měla v České republice povolený pobyt za účelem studia, studovala zde do roku 2017, poté získala krátkodobá víza a její pobyt byl ukončen v roce 2019. V Nigérii žila do roku 1996 v Lagosu, s rodinou se v jejích 6 letech přestěhovali do Botswany, kde vyrůstala; nadále tam žijí její rodiče a bratr, v zemi ale dochází dle tvrzení žalobkyně k diskriminaci Nigerijců. V Nigérii byla naposledy v roce 2008 na křesťanské pouti v Lagosu. V zemi původu žalobkyně problémy neměla, a neví ani o tom, že by je měla její rodina. Návratu se obává proto, že situaci v zemi původu považuje za nebezpečnou. Její rodiče pocházejí ze státu Delta, kde působí militantní džihádisté Fulani, teroristické skupiny – Boko Haram a Islámský stát, dochází tam k únosům. Přestěhovat do jiné části země se nemůže, neboť nebezpečná je podle ní celá země; džihádisté se přesouvají i na jih a ohrožují tamní křesťany. Problémem je také provádění ženské obrízky. Žalobkyně rovněž uvedla, že není zvyklá na tamní životní styl, předpisy a neovládá jazyk. V Nigérii nikoho nemá, možná nějaké příbuzné, ale od roku 1996 s nimi neměla žádný kontakt.

[3] K námitce, podle které vzal žalovaný za ústřední argument zamítavého rozhodnutí načasování podání azylové žádosti s poukazem na to, že žalobkyně nepožádala o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po svém přicestování na území ČR, ale až pod tíhou nuceného vycestování (tj. po ztrátě pobytového oprávnění), krajský soud konstatoval, že žalovaný tuto skutečnost nepovažoval za primární důvod, pro neudělení mezinárodní ochrany. Tímto důvodem bylo, že neshledal existenci odůvodněných obav žalobkyně z pronásledování ani reálné nebezpečí vážné újmy.

[4] Žalobkyně dále namítla, že se žalovaný nedostatečně zabýval nebezpečím, které ji, jako praktikující křesťance, hrozí mj. od kmene Fulanů, jenž se snaží islamizovat okolní obyvatelstvo. Věc posuzoval z pohledu činnosti skupin Boko Haram a Islámský stát, o nichž se však žalobkyně nijak nezmiňovala. K tomu krajský soud uvedl, že se žalovaný dle jeho názoru podrobně věnoval rovněž působení kmene Fulanů a posoudil bezpečnost návratu žalobkyně do hlavního města Lagos, které ona sama označila za místo svého posledního bydliště. V žalobě se sice snažila namítat, že se měl žalovaný blíže zabývat situací v oblasti Delta State, s tím však krajský soud nesouhlasil. Poukázal na to, že z této oblasti pocházeli rodiče žalobkyně, ona sama ale netvrdila, že by tam (byť v dětství) žila.

[5] Krajský soud odmítl i tvrzení žalobkyně, podle kterého žalovaný nedostatečně posoudil možnost udělení humanitárního azylu, neboť nezohlednil, že vyjma státního občanství žalobkyni neváže k zemi jejího původu zhora nic. Nejprve krajský soud zdůraznil, že na udělení humanitárního azylu neexistuje právní nárok. Zaujal přitom totožný závěr jako žalovaný, že v případě žalobkyně nebyl pro udělení tohoto typu azylu dán žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Ačkoli je odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně humanitárního azylu poměrně stručné, v tomto konkrétním případě ob stojí. Neochota žalobkyně vrátit se po velmi dlouhé době do země původu, kde nemá žádné zázemí, je sice pochopitelná, nejedná se však o důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.

[6] Krajský soud uzavřel, že žalobkyně podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona nesplnila. Ve vztahu k dalším formám mezinárodní ochrany žádné námitky nevznesla, proto se jimi krajský soud nezabýval.

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatelka především namítá, že se napadený rozsudek soustředil pouze na rekapitulaci průběhu správního řízení, avšak v odůvodnění postrádá vlastní úvahy soudu, jeho interpretaci provedených důkazů a nenabízí vypořádání žalobních námitek; ty, ač byly formulovány obecně, měly být jednotlivě vypořádány. Odkazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007 - 66, ze kterého se podává, že v „*odůvodnění je nutno reagovat na připomínky a návrhy účastníků řízení, na jejich vyjádření k podkladům rozhodnutí*“.

[9] Dále stěžovatelka cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, z něž plyne povinnost nevystavovat žadatele o azyl nelidskému

pokračování

či ponižujícímu zacházení anebo trestu, hrozí-li reálné nebezpečí, že bude takovému zacházení vystaven. Na osobu žadatele proto nelze klást zvýšené požadavky stran důkazního břemene, neboť nelze očekávat, že cizinec prchající z domovského státu bude vybaven širokou paletou důkazů prokazujících jeho perzekuci. Stěžovatelka má za to, že bylo prokázáno, že se nachází v bezvýchodné životní situaci. K tomu poukazuje na rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 61, z něhož se podává, že pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny tyto podmínky: 1) země původu žadatele se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; 2) žadatel je civilista a 3) žadatel byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na obecnost a nedůvodnost uplatněných kasačních námitek. Má za to, že při posouzení stěžovatelčiny žádosti o mezinárodní ochranu nepochybil, vyšel z dostatečně zjištěného stavu věci, opatřil dostatek relevantních podkladů a jeho závěry mají oporu ve shromážděném spisovém materiálu. Krajský soud pak dostatečně ozřejmil důvody svého rozhodnutí ve vztahu k žalobním námitkám. Žalovaný proto navrhl, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, eventuálně aby byla zamítnuta.

[11] Před vlastním meritorním přezkumem napadeného rozsudku se musel Nejvyšší správní soud zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud tato stížnost *svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. Kasační soud se vymezením pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 (srov. jeho usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[12] Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, bod [52]), pramenících ze závěrů již zmiňovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou NSS řešeny, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozsudku bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[13] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že stěžovatelka v kasační stížnosti sama nepředestřela žádné důvody týkající se její přijatelnosti. Zdejší soud je přitom neshledal ani z kontextu tvrzení stěžovatelky s přihlédnutím k obsahu soudního a správního spisu.

[14] Stěžovatelkou uplatněné námitky jsou (kromě tvrzení, že se krajský soud nezabýval žalobními námitkami, respektive že odůvodnění napadeného rozsudku postrádá vlastní úvahy soudu) natolik obecného rázu, že je nelze vůbec vztáhnout na projednávaný případ.

[15] Předně kasační soud konstatuje, že ověřil, že se krajský soud zabýval všemi stěžovatelkou uplatněnými žalobními námitkami, v jeho rozsudku neabsentují jeho vlastní úvahy a neomezil se pouze na rekapitulaci průběhu správního řízení, jak to tvrdí stěžovatelka. Ostatně, ona sama vůbec neuvádí, kterou konkrétní námitku měl krajský soud pominout. V postupu krajského soudu tak nelze spatřovat vadu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pokud krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k totožným závěrům jako žalovaný, nezakládá to jeho nepřezkoumatelnost; ta totiž „nemůže být způsobena ani tím, pokud krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí zhodnotí průběh správního řízení, ztotožní se s postupem správního orgánu a jeho závěry souhlasně aprobuje. Z uvedeného nelze dovozovat, že by se soud námitkami stěžovatele nezabýval, nepodrobil hodnocení žalovaného vlastním úvahám, ale pouze převzal jeho názory.“ (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36). Není povinností soudu vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (viz nálezy ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; srov též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38, nebo ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 - 86).

[16] Poukaz stěžovatelky na rozsudek tohoto soudu č. j. 5 Azs 28/2008 - 61 a v něm citované důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, je pro projednávanou věc zcela irelevantní, neboť posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany žalovaným nebylo žalobou rozporováno, ačkoli v tom stěžovatelce nic nebránilo. Jde proto o nepřípustnou kasační námitku (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Při vědomí nutnosti respektování principu *non refoulement* Nejvyšší správní soud dodává, že se situací v Nigérii opakovaně zabýval, a je tak obeznámen s tím, že Nigérie se nenachází ve válečném stavu a na celém území této země neprobíhá vnitřní ozbrojený konflikt (srov. například usnesení ze dne 15. 8. 2019, č. j. 3 Azs 143/2018 - 40, nebo ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 Azs 70/2020 - 26); stěžovatelce tudíž reálně nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

[17] Pokud jde dále o stěžovatelkou citovaný rozsudek tohoto soudu č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, stran rozsahu důkazního břemene žadatele o mezinárodní ochranu, zde nelze přehlédnout, že stěžovatelka nerozporuje závěry krajského soudu, podle kterých netvrdila ani nepředložila žádný důkaz, na základě kterého by bylo možné se reálně domnívat, že by jí v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. To platí i pro konstatování krajského soudu, že se žalobkyně svou žádostí o mezinárodní ochranu snaží toliko legalizovat si svůj pobyt na území České republiky po ztrátě jiného pobytového oprávnění. Samotná snaha o legalizaci pobytu ale nemůže být azylově relevantním důvodem (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54).

pokračování

[18] Lze tedy uzavřít, že se krajský soud nedopustil žádného pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky; při meritorním posuzování věci pak krajský soud respektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, od níž není důvod se jakkoli odchýlit. Kasační stížnost tak svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a Nejvyšší správní soud jí proto podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[19] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci, v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz závěry usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení tak nenáleží žádnému z účastníků.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2024

Mgr. Radovan Havelec  
předseda senátu